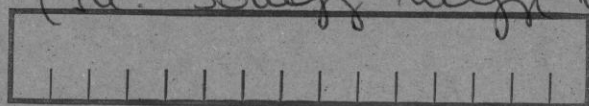

Gyűjtő: Takács Gyula

Gyűjtés ideje: 2000

Tartalom: Ajándék sorok a
nyír elé

(le: Somogy megyei reformátusok)

Térjedelme: 2 lap

Főleírás: untat: Kaposvár

W. untat: . XXX III. 5.

Leletidő: 2001

Ajánló sorok a könyv elé

A szülőföldről szólni talán a legnehezebb. Kettősen is az, ha az ajánló sorokat kérnék ahhoz a könyvhöz, melynek szinte minden sora, tárgya, emléke az otthont, a tájat és annak népét idézi. Nekem Somogy egyszerre jelenti a szülőházat, és a szűkebb és a távlati szülőföldet. Így lakóival együtt - a jól ismerteken túl - egyszerre a mindennapi szépet és vele a kézzel fogható világot hozza.

Így természetesen féltő is, hogy e sorok, e néprajzi gyűjtések tárgyi világát és reális valóságát és tudományos adatainak értékelését is az érzelem világítja át. De úgy vélem, minden ajánlás, valahogy csak így lehet őszinte és a táj lényegét emelő.

Tehát ezzel a tudattal írom ezt az előszónál méltán színesebb ajánlást megyénk népművészetéről. Arról ahogy formáival, sajátos tárgyi és lelki színeivel jelentkezik. Ahogyan ez a somogyi világ a magyar tárgyi és szellemi néprajz széles palettáján sajátos helyét betölti. Egyszóval az a somogyi világ, amely „Szülőföldem” című versem írására ihletett 1935 táján. Úgy ahogy ez a szemmel és kézzel tapintható mediterrán jellegű, sajátos lelkű föld. Azaz Pannónia Superiol, a külső -és belső somogyi, Balaton és a Dráva közötti hegyes-völgyes, erdős, legelős, berkes vízmenti vidék.

Ez a föld és táj, melyet bár sokszor keresztül kasul jártam, de naplóimat, múzeumi jegyzeteimet és leltárkönyveinket is hiába jegyzeteltem és fényképeztem is, mégis bátran azt mondhatom, hogy oly gazdag ez a szülőföld, hogy ismerősnek igen, de azt, hogy ismerem, aligha mondhatom.

Tehát így nézem és olvasom ma is, és épp ezért ajánlom ezeket az igen széles áttekintésű, sok szemmel és füllel vizsgált írásokat, mert ez a kép a hajdani idők kezdete óta napjainkon át is egyre változóan színes, úgy tárgyi, mint szellemi valóságával. Örülök annak, ahogy e sorok idézik a történelemben épült falvaink világát és az építkezések sokmódú képeit és népeit. Az idők végtelen folyásában szinte ott látom a Külső-somogyi, a tabi szabadkéményes, óriás boltívű, padkás és kemencés, szabadtüzhelyű majd 200 éves, de már eltűnt szülőházamat. Olvasva e sorokat, látom az elődöktől hozott régi asztalos mesterség szép bútorait, látom a csempés és zöld-fehér mázas kályhákat a régi szobákban.

E könyvlapok idézik és velük együtt idézem a mának, a hajdan volt megyei és hazai polgári iparosodás és céhes világ okos és művészi emlékeit és hasznos darabjait.

E könyv idézi a valóval egyre kifogyó, kézzel művelt agyag és fa és vas tárgyakat, amelyek arányikkal és hasznukkal a somogyi kisiparos társadalom művészetét bizonyítják. Jó olvasni és látni a hozzám közel álló pásztorvilág sokat gyűjtött és szeretett tárgyait. Együtt látni, már-

már kezünkkel tapintani a somogyi népelet világának valóságát és jelenségeit. E könyvben együtt látjuk a testi és lelki viselet hullámzását. Ennek a könyvnek a lapjai oly széles kört tárnak elénk, hogy íveiknek olvasója minden bizonnyal majd máskor is szívesen veszi kezébe, mert a valóságot szakmai tárgyilagossággal is úgy idézi, hogy ez egyben és együtt a magyar néprajzi egésznek a somogyi világgal gazdagított részét jelenti.

Ezzel a hittel és tudattal ajánlom olvasóinknak ezt a szép és hasznos könyvet.

1999. március

Takáts Gyula